

komentar

Ustavite Zidarja!

Primož Cirman

Pravzaprav niti ni moglo biti drugače. Če je kdo res pričakoval, da bo prisilna poravnava SCT le »še eden od« insolvenčnih postopkov, je očitno pozabil, da se ti v Sloveniji pri največjih podjetjih po navadi sprevržejo v podmizno kupčkanje bankirjev, odhajajočih lastnikov in »jastrebov«, ki čakajo na razprodajo njihovega premoženja, ali prespal zadnji dve desetletji. Verjetnost, da se bo Ivan Zidar vdal brez boja in dragulje iz krona nekoč absolutnega vladarja domačega gradbeništva prepustil upnikom, je bila enaka temu, da bi SCT pred leti katerega od avtocestnih odsekov zgradil brez dodatnih anekssov.

Tako smo v dobrih štirih mesecih »prisilke« SCT, o kateri upniki zelo verjetno ne bodo niti glasovali, videli praktično vse, kar ponuja širok nabor možnosti onkraj roba insolvenčne zakonodaje. Ne le da jo je SCT sodišču predlagal najmanj leto dni prepozno. Že ob predložitvi sanacijskega načrta je bilo bolj ali manj jasno, da ta ni uresničljiva. Poleg tega, da je Zidarju v zadnjih mesecih uspelo iz bodoče stečajne mase SCT prenesti nase ali na račun poslovnih partnerjev tri finančno

zdrava podjetja in večje število nepremičnin, je v »igro« tik pred dvanajsto skušal pripeljati še nekdanjega domnevnega agenta KGB in trgovca z radioaktivnim materialom, ki naj bi podjetju zagotovil denar za plače in zagon del.

Te na vseh projektih, ki jih SCT pospešeno izgublja, bolj ali manj stojijo.

Nekdanji paradni gradbinec, ki upnikom dolguje 220 milijonov evrov, razpada pri živem telesu in je tako rekoč brez prihodkov, več hčerinskih družb pa je že končalo v stečaju. Kaos je popoln: za umik »prisilke« in posledični stečaj poleg zaposlenih, ki jim SCT že dolguje najmanj šest milijonov evrov, zdaj navijata še oba člana uprave. Neomajen ostaja le Zidar, ki si očitno kupuje še nekaj tednov časa za svoje manevre.

Kdo je torej poleg prvega moža SCT odgovoren za to, da bo upnikom za njim bržčas ostalo le pogorišče? Zagotovo najprej banke z NLB na čelu. Te bi morale vajeti sanacije prevzeti že jeseni, ko bi se del krovnega podjetja ob hkratni razlastitvi Zidarja zelo verjetno še dalo rešiti. Namesto tega so banke pobudo v zgodbi povsem prepustile Zidarju in stale ob strani, ko je ta iz SCT pod okriljem vprašljivih cenitev in spornih finančnih aranžmajev prenašal premoženje. Zaradi pasivnosti bank je SCT celo izgubil nekatere projekte, ki bi jih lahko izpeljal prek hčerinskih družb.

Odgovornost za dogajanje v SCT nosijo banke in država.

Agonijo SCT bi lahko banke kadar koli presekale z vložitvijo zahteve za stečaj, a tega niso storile. Ravno nasprotno, zdi se, da jih je šele skoraj pol leta po vložitvi vloge za prisilno poravnavo vendarle začelo skrbeti, kako se lahko ubranijo pred unovčenjem za okrog 160 milijonov evrov garancij, ki bodo dodatno obremenile domači bančni sistem.

Naslednja v vrsti odgovornih je država, sicer najpomembnejša lastnica največjih upnikov SCT. Kot njegov najpomembnejši naročnik je namreč tudi po izbruhu krize pozabila na njegove podizvajalce in njihov denar raje najprej nakazovala Zidarju. Na sistemski ravni pa je država zatajila pri insolvenčni zakonodaji. Četudi jo ves čas po malem popravlja, je lukenj v njej še vedno veliko. Od tega, da prisilni upravitelji podjetij ne morejo preprečiti škodljivih poslov, ki jih sklepajo njihove hčerinske družbe, do možnega neskončnega zavlačevanja z razglasitvijo insolventnosti in pomanjkanja mehanizmov, ki bi upnikom omogočali takojšnji prevzem vajeti podjetja.

Čudežne rešitve za SCT po tem, ko je vpadnica v Bengazi postala prva črta obrambe libijskih upornikov, ni na vidiku, za Zidarja pač. Februarja letos je v največji tajnosti z avstrijskim Porrrom ustanovil skupno podjetje, s katerim se bo potegoval za projekte na železnicah. Tudi po »čisti lopati«, pravnomočni pogojni kazni v Nemčiji, vodenju »velike koalicije« v gradbenem kartelu, »peripetijah« z disketami, vseh aneksih in smešno poceni iztisuivni malih delničarjev bo SCT očitno zapustil skozi glavna vrata in začel pisati novo zgodbo. Ali, če s precejšnjo dozo cinizma parafraziramo predsednika vlade, tudi kriza je lahko priložnost.